

Vesa Salminen

EETVIN SAARI

Vesa Salminen

EETVIN SAARI

Toimitus: Itävä Oy
© 2020 Vesa Salminen
Ulkoasu ja taitto: Kronogra Tmi, Elina Sukuvaara
Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi
Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa
ISBN: 978-952-80-2411-8

ALKUSANAT

Haluan tällä tekstilläni kunnioittaa vanhempieni saavutuksia. Se, että perheellämme jo varhain oli käytettävissä oma kesäasunto, jopa oma saari, on asia, josta on oltava ylpeä. Saaren merkittävyys osana elämääni kasvoi koko ajan tätä kirjoittaessani. Tosin liian myöhään.

Veljistä vanhimpana minä näin ja koin nekin ajat, joista nuoremmilla on vain toisen käden tietoa kuvin ja jutuvin saatuna. Olen kirjoittanut ensimmäisen osan kertomuksena ja jälkimmäisen osan kuin omaelämäkertana nykypäivään asti.

Äitimme poismeno teki tekstistä varmasti erilaisen kuin se olisi muuten voinut olla tai ehkäpä tätä sukukronikkaa ei olisi toisissa oloissa edes syntynyt.

Voi olla, että kaikki eivät pidä kaikesta, mitä olen kirjoittanut, mutta niinhän asia on aina. Minun mielipiteeni ovat minun tulkintojani. Olen myös käyttänyt hieman kaunokirjallista kuvakieltä, joka saattaa poiketa siitä, miten joku toinen kenties muistaa sen ja sen tapahtuman.

Kaikesta huolimatta olen yrittänyt tehdä tarinasta sellaisen, että se sykkähtäisi lukijaa ja hän saisi itse lisätä mukaan omia mielikuviaan. Nauraa tai itkeä, mutta nauttia.

Haluan korostaa sitä, että jäljempänä oleva on kirjoitettu vailla erityistä ennakkosuunnitelmaa tai pyrkimystä todistaa jotakin oikeaksi tai vääräksi. Tämä on vain viimeisen vuoden mielentilojen ylöskirjoittamista. Siksi tekstin tyyli ja taso saattaavat vaihdella hyvinkin paljon.

Vaimoni Ulla ansaitsee jälleen kiitoksen tämänkin tuotteen syntymisestä. Meillä on sopimus, että hän ilmoittaa heti, jos tekstini tai sananvalintani ylittävät mahdollisen lukijan sietokyvyn rajan tahi tuotos on on ylipäättään sekavaa horinaa.

Edessänne on kuitenkin yksi kertomus Eetvin saaresta, joka myös Eevan oli.

Jyväskylän Palokassa 24.5.2020

Vesa

EETVIN SAARI

I OSA

1.	Eetvi	11
2.	Eeva Sanelma	19
3.	Saarta kohti	25
4.	Esikartanoilla	31
5.	Vesku ja Kari Johannes	36
6.	Kesävieraat	40
7.	Serkkutyöt	46
8.	Renkkelinrannan Salmiset	52

II OSA

1.	Luku	55
2.	Luku	62
3.	Luku	67
4.	Luku	71
5.	Luku	76
6.	Luku	79
7.	Luku	83
8.	Luku	86
9.	Luku	89
10.	Luku	92

	Mikä se oli se Eetvin saari?	97
--	------------------------------------	----

Saaren perustajajäsenet hääkuvassaan vuonna 1943.

Harvinainen perhekuva saarella 1960-luvun alusta.

Eetvi ja Allan
kuin veljiä vallan
he tunsivat rannat
kultaiset sannat
nuo kuutamon aikaan
hopeaa hehkuvat
hiljaa uinuvat

1. EETVI

Koska alusta usein aletaan, niin tässäkin.

Se alusta oli joskus vain vähäinen kallioluoto, joka järveä ja siitä laskevaa jokea ruoppaamalla nousi ihan saareksi. Aivan samoin kuin tulivat esiin hiekkarannat, jotka tänä päivänäkin koristavat puhdasvetisenä pysyneen järven liepeitä.

Kirkonkylä oli tuolloin vielä vähäväkinen maalaispaikka, jossa oli muutama iso talo, entisiä torppia ja mäkitupia ynnä tietysti koulu. Maanviljelijöillä oli oma kauppansa, niin myös sillä väen osalla, jota kosken alajuoksun tehdas työllisti. Yksityiskauppojakin kylänraitilla ja sivukylillä oli vielä enemmän kuin monta.

Mutta sotien jälkeen kehitys oli nopeaa ja sisäjärven yhä kauniit hiekkarannat mökkiasutettiin lähikaupunkilaisten toimesta vauhdilla. Samanlaisesti rintamamiestaloja nousi kylänraitin varrelle sitä mukaa, kun sodasta palannut sukupolvi tokeni tarttumaan töihin.

Eetvin kotimökki oli aivan kylän keskustassa, kirkolle kääntyvän tien mutkassa, kauppaa vastapäätä, poliisin mahtitalon vieressä. Turvallisuus oli näin taattu, vaikka poliisia pitikin pelätä.

Niin oli ajan tapa.

Vesille teki Eetvin mieli jo nuorena, ja kun kylältä löytyi samanhenkinen

Komeita olivat kulkupelit ja vielä itse tehdyt. Ei niitä joka pojalla ollut.

kaveri, oli lähijärvi otettava haltuun. Omin neuvoin ja kaiketi osin valtion tai Ahlsrömin puutavarasta Eetvi ja Allan rakensivat kanootit, kaiketi useamman. Eetvin oikea nimi muuten oli Edvin, mutta d-kirjain oli vaikea lausua ja Allania taas kutsuttiin Allaksi, koska sijamuotoihin taivuteltaessa säästettiin siten yksi tavu.

Vaan aika selväähän oli, ettei kanootteja tehty pelkästään melomista varten, sillä niillä tietysti houkuteltiin kirkonkylän tyttöjä, jos ei muualle, niin ainakin rantamalle ihailemaan työn tuloksia.

Ei elämä helppoa ollut ja saarikin oli siellä, missä nykyäänkin. Saari saattoi olla jo silloin Eetvin unelmien kohde, mutta ensin tuli, oli ja meni sota. Allan kävi sodan paikan päällä, mutta Eetvi ei jalkavammansa vuoksi joutunut rintamalle. Vaiva ei hänen menoaan myöhemmin juuri haitannut, mutta jotkut tiesivät myöhemmin kertoa, että miehen lupaava urheilu-ura katkesi ennen kuin oikein alkoikaan.

Urheilukenttä oli pitäjän toimintakeskus, jossa nurmet ja ritolat vilistivät kilpaa kesät, talvella painittiin ja hiihdettiin. Eetvin pikkuserkku oli kaksinkertainen painin olympiavoittaja. Seurat olivat vahvat sekä SVUL:n että TUL:n kannattajakuntien taholla. Ja kun toisella osapuolella oli nuorisoseuran talo, oli toisella työväentalo. Kahtiajako oli luonnollinen tuolloin.

Työläisperheen elanto ei pienellä maapläntillä, pienessä töllissä ehkä ollut sellaista kuin nykymaailmassa, mutta mitä ei tiennyt olevan, sitä ei osannut kaivata. Sosialidemokratia kuitenkin kolahti vahvasti ja sekä Eetvi että pari vuotta vanhempi veljensä Paavo tunnustivat väriä heti.

Kummankin ura aukeni jo nuorena ammatiksi työväen osuusliikkeeseen ja jälkimmäisen kohdalla vielä moniin kunnallisiin luottamustehtäviin.

Poikien isä Aaku ei niinkään politiikasta piitannut. Poltti vuoroin Työmiestä, vuoroin piippua ja pyhäpäivinä pillilupia. Vanhan tavan mukaan puukko oli pystyssä hänen paikallaan pöydässä. Sille penkille ei saanut mennä muut. Isäntä oli napa pienessäkin taloudessa. Viinaa Aaku joi vain lauantaisin saunan jälkeen, perheellinen mies kun oli, mutta oli tarinoiden mukaan joskus ottanut reilumminkin, räyhännyt ei koskaan. Aaku ei ollut varreltaan kovinkaan mittava, mutta kun isänsä oli ollut ison talon sukua, oli Aakulla otteissaan tiettyä varmuutta, jolla pärjäsikin niin pienviljelijänä kuin lämmittäjänä tehtaalla.

Liekö kuitenkin niin, että sekä Eetvistä että Paavosta tuli absolutisteja vanhan sukutarinan peloittamana. Aakun isoisa oli aikanaan hävinnyt tilansa kortilla ja ollut tuttu mies käräjillä. Kortinpeluu pyhäaamuna kirkonmäellä vä-

**Kepeän kesäinen sukukronikka Muuramen sydäimestä,
Muuratjärveltä, sen kahdesta saaresta asukkaineen.
Ei mitään elämää suurempaa, mutta sitä kuitenkin
silloin joskus.**

**Salmisia on Muuramessa paljon, mutta niin on koko
Suomessakin. Meidän sukumme on yksi niistä.**

**Kirjan toisen osan sisältö on vakavampi ja vähemmän
kiinnostava. Siinä pohdiskellaan suvun keskinäisiä suhteita
kirjoittajan näkökulmasta, joten tekstiin liittyy väkisin annos
subjektiivisuutta. Sitähän oleminen itse asiassa on.**

9 789528 024118